

НАЦИОНАЛЕН МЛАДЕЖКИ ФОРУМ

ПОЗИЦИЯ ОТНОСНО МЛАДЕЖКОТО УЧАСТИЕ, ОВЛАСТЯВАНЕ И ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО

Приета на Общо събрание на НМФ - 14 декември 2014 г., гр. София

ПРЕАМБЮЛ

Национален младежки форум /НМФ/ е най - голямото чадърно младежко обединение, което включва в състава си 41 младежки организации с основна мисия да изведе на преден план ролята и значението на младежките организации и младежката работа в развитието и създаването на активни и компетентни млади хора, които могат да се реализират и допринесат за едно проспериращо общество.

В рамките на процесите на Структурен диалог темата за „Овластяване на младите“ в рамките на тройното председателство на ЕС през 2014-2015 г. - Италия, Латвия и Люксембург, Национален младежки форум консултира процеса и темата с млади хора от цялата страна.

ВЪВЕДЕНИЕ

Национален младежки форум и неговите членове, младежки организации, в същината на своята работа развиват среда за повишаване на младежкото участие, овластяване и представителство.

Целта на този политически документ е да представи разбиранията и нагласите на младите хора по отношение на младежкото участие, овластяване и представителство.

Като част от проекта „Младежка академия 2014г.“ НМФ проведе консултации по темата за младежкото участие и представителство. В рамките на обучението за структурата и съдържанието на Структурния диалог „Структурен диалог и младежко овластяване“, администрирано от Национален младежки форум (НМФ), беше реализирано проучване. За целта бе използван качествен метод за набиране на данни – фокус групи. Беше обърнато особено внимание на важността на и отношението към младежкото участие, нивото на активност, мерки и дейности за насърчаване на младите хора при включване в процеса на вземане на решения.

ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА МЛАДЕЖКОТО УЧАСТИЕ, ОВЛАСТЯВАНЕ И ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО СПОРЕД МЛАДИТЕ ХОРА В БЪЛГАРИЯ

Последното национално представително проучване на Агенция Медиана от 2011 г. , реализирано от МОМН, посочва, че едва 3,2 % от младите хора са ангажирани официално с младежка организация, 1,6 процента от младите са ангажирани с членство в партийна организация, а делът на младежите, които се интересуват от политика е намалял от 42 % на 39 %. Младите хора предпочитат неформалното участие, а държавните и общинските институции все още не са развили устойчиви механизми на включване на младежкото мнение в процеса на вземане на решения /Национална стратегия за младежта 2012 -2020 г./

Според данни от проучване, реализирано от НМФ през 2013 г. при 484 анкетиранни на възраст 15 – 29 години , основните мотиви за по-активно участие на младите хора в

процеса за вземане на решения са: участие поради желание за позитивна промяна в България – 28,1 % от анкетираните; участие в тема, която лично засяга респондента - 22,9 %; 19,2% от отговорилите твърдят, че биха се включили по-активно в процеса на вземане на решения, ако разполагат с повече информация относно самия процес. Появява се нужда за разбиране спецификата на процеса като основна предпоставка за активно и ефективно включване в него; 18,4 % посочват колективния фактор - „обединение с други млади хора за постигане на общи цели“, а 10 % от анкетираните са отговорили „не искам друг да вземе решението вместо мен“.

Друго проучване, отново реализирано от НМФ през 2013 г. при 510 анкетираните от 15 – 29 годишна възраст, показва разбирането на младите хора към проявите на това да бъдеш „активен гражданин“. С най-висок процент отбелязани отговори са: участие в дискусии и дебати, които ме вълнуват (69,6 % от анкетираните отговарят положително); участие в младежки/студентски/граждански организации (68,1%); гласуване на всички видове избори (66,5%); упражняване на доброволческа дейност (65,2 %). Тези данни показват отличителните черти във възприемането на активното гражданско участие. Разбирането на особеностите в схващането на основни понятия е условие за наличието на последващи действия. При 78 % от анкетираните се отчита изцяло положително отношение към младежката активност и доброволческата дейност, което се явява гарант и мотивация за развитие на младежката сфера.

„Активното участие на младите хора в решенията и действията на местно и регионално ниво е крайно необходимо в стремежа да се изгради по-демократично, всеобхватно и проспериращо общество. Участието в демократичния живот на всяко общество е повече от гласуване и кандидатиране за избори, въпреки че това са важни елементи. Участието и активното гражданство се изразява в това да имаш правото, средствата, пространството и възможността, а когато се налага и подкрепата да участваш и влияеш в процеса на вземане на решенията и да се заемеш с действия и дейности, с които да допринесеш за изграждането на едно по-добро общество.

Местните и регионални власти като власти най-близо до младите хора имат много важна роля в насърчаването на младежкото участие. По този начин местните и регионални власти могат да бъдат сигурни, че младите хора не само ще чуват и учат за демокрацията и гражданството, а ще имат възможност да ги упражняват. И все пак младежкото участие не е свързано само с възпитаването на активни граждани или изграждането на демокрация за бъдещето. За да бъде участието пълноценно за младите хора, е жизнено важно те да могат да влияят и оформят решения и действия, когато са млади, а не само на по-късен етап от живота си.

Когато местните и регионални власти подкрепят и насърчават младежкото участие, те допринасят и за социалната интеграция на младите хора, като им помагат да се

справят не само с предизвикателствата и трудностите на младежта, но и с предизвикателствата на едно съвременно общество, в което анонимността и индивидуализма често са доминиращи. Но за да бъде младежкото участие в живота на общините и регионите успешно, трайно и пълноценно, е нужно повече от развитие или реструктуриране на политическите или административните системи. „Всяка политика или дейност, създадена с цел насърчаване на младежкото участие, трябва да осигури културна среда на зачитане на младите хора и също така трябва да вземе под внимание разнообразните нужди, условия и стремежи на младите хора. И трябва да включва някакъв елемент на развлечение и удоволствие.” /Европейска харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите/

За младите хора, участвали в проект „Младежка академия 2014 г.” и проект „Структурен диалог и младежко овластяване“, младежкото участие е промяна, личностна реализация, развитие на меки умения, участие в самоуправление и възможност за включване в процес на вземане на решения. Младежкото участие е пряко обвързано с младежкото овластяване и младежкото представителство. Все повече млади хора осъзнават, че за да могат да имат ефективно участие в различни процеси на вземане на решения, трябва да повишат капацитета на младите хора, които са овластени да ги представляват и непрекъснато се развиват нивата на експертиза по различните младежки теми.

ПОЛЗИ

Участието на младите хора в различните дейности, овластяването им да вземат решения и да представляват други млади хора ще допринесе за:

- Развиване на капацитета на младежките лидери, младежките организации и младежката среда;
- Чувствителност към заобикалящата ги среда;
- Легитимност на решенията, пряко касаещи техния живот и развитие;
- Мултиплициране на европейските младежки добри практики;
- Въвеждане на иновативни дейности;
- Развитие на разбирането на права и отговорност към собствения им живот и социално – обществените отношения;
- Развитие на младежка култура на участие, овластяване и представителство;
- Развитие на младежки мрежи.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Предизвикателствата, които открихме пред младежкото участие, овластяване и представителство, са :

- Разбиране на ролята, която имат самите младежи в процеса, права и отговорности;
- Подкрепа от средата, семейни, училищни и обществени ценности;

- Подкрепа от страна на национални и общински власти;
- Коректно, адекватно и своевременно отразяване на значими младежки събития от страна на българската журналистика;
- Наличната необходима експертиза по отделни младежки теми, които да подготвят експертно младежко мнение;
- Приемственост в младежките организации и устойчивост на знанието.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Като има предвид гореизложените данни и факти, Национален младежки форум има следните предложения:

- Да се организират още обучения по темата. Систематично развитие на култура на младежкото участие, овластяване и представителство;
- Да се преподава в училище, да се включат в часовете основни знания за младежкото участие, овластяване и представителство;
- Да достига информация и знание до младежите в малките населени места чрез определени дейности там;
- Да има младежки представители в законодателната и изпълнителната власт, които да представляват младите;
- Да се изучава какво е гражданство в училище. Трябва да има гражданско образование като предмет в училище. Трябва да се разбира спецификата на процеса Структурен диалог;
- Да се провеждат социологически изследвания сред младежта и да се събира актуална информация по темата от ресорното министерство;
- Изготвяне на стратегия за развитие на Структурния диалог за младежкото участие, овластяване и представителство;
- Да се изгради капацитет в младежките организации и те подробно да са запознати как да боравят с този метод;
- По-голям процент от младите хора да бъдат въввлечени в процеса. Увеличаване на националния бюджет за младежки дейности; Сформиране на Национален информационен център в сътрудничество с НМФ, младежки съвети, министерства, образователни институции и др. заинтересовани страни. Трябва да са разделени на съответните младежки групи, НПО, ЦПО, читалища и др. Развитие и насърчаване на младежката автономност /Становище на НМФ за развитието на Структурния диалог с основна тема „Младежкото овластяване“ от 2014 г., прието на ОС на НМФ, 13 – 14 декември 2014 г./

ДОБРИ ПРАКТИКИ В СЕКТОРА, КОИТО СМЯТАМЕ, ЧЕ ТРЯБВА ДА БЪДАТ НАСЪРЧЕНИ И ПОПУЛЯРИЗИРАНИ:

- Развитие на младежки мрежи;

- Добиване на самостоятелни средства и набиране на средства за младежки кампании;
- Доброволчески информационни кампании;
- Наличие на закон за младежта;
- Европейската програма „Erasmus +“;
- Обучения и обучителни събития от календара на Съвета на Европа и SALTO;
- Всички активни младежки НПО в страната;
- Диалог между НПО и институциите на местно и национално ниво там, където вече той съществува;
- Развитие и създаване на лидерство;
- Платформи за обмен на ресурси и добри практики на Европейско равнище.